

Ζητάμε την άμεση βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης για όλες/ους/@ τις/τους/τα αιτούντες άσυλο και πρόσφυγες/ες και μετανάστριες/ες!

Ηοργάνωση Choose Love, η FEANTSA, το Ελληνικό Δίκτυο για τη Στέγη και την Κατοικία και η The Shift κάνουν εκστρατεία ευαισθητοποίησης για την κατάσταση που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες, οι αιτούντες άσυλο και οι πρόσφυγες στην Ελλάδα πριν από τη χειμερινή περίοδο! Για το σκοπό αυτό οι προαναφερθείσες οργανώσεις:

Ξεκινώντας από τον Σεπτέμβριο του 2020, έχουν στείλει μια σειρά από ατομικές και από κοινού επιστολές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις ελληνικές αρχές, ενημερώνοντάς τες για την ανησυχητική κατάσταση που επικρατεί στο πεδίο και ζητώντας επείγουσα δράση ώστε να γίνουν σεβαστά τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα. Μετά την απουσία οποιασδήποτε απάντησης από τις ελληνικές αρχές, τις μη πειστικές απαντήσεις της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (DG HOME) και της Ομάδας Δράσης για τη Διαχείριση της Μετανάστευσης αλλά και την έλλειψη συγκεκριμένης δράσης για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημοσιοποιούμε την προαναφερθείσα αλληλογραφία, ξεκινάμε αυτή την εκστρατεία για να εκθέσουμε την κατάσταση που επικρατεί στο πεδίο και ζητάμε δημόσια επείγουσα δράση τόσο για τη βελτίωση της πρόσβασης σε ασφαλή και επαρκή καταλύματα για τους μετανάστες, τους αιτούντες άσυλο και τους πρόσφυγες, όσο και για την κάλυψη βασικών αναγκών, όπως η διατροφή και η πρόσβαση σε χρηματική υποστήριξη.

Μηνύματα-κλειδιά

I. Απαιτείται άμεση δράση για βελτίωση της κατάστασης στο έδαφος!

Στην απαντητική τους επιστολή με ημερομηνία 25.10.2021, η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της ΕΕ και η Ομάδας Δράσης για τη Διαχείριση της Μετανάστευσης αναφέρουν ότι:

“Συνολικά, η ΕΕ έχει στηρίξει την Ελλάδα με περισσότερα από 3,3 δισ. ευρώ από το 2015, προκειμένου να δημιουργήσει τα συστήματα διαχείρισης της μετανάστευσης και των συνόρων της. Αυτό περιλαμβάνει στήριξη μέσω Διεθνών Οργανώσεων για προγράμματα στέγασης, προστασίας και ένταξης για αιτούντες άσυλο και δικαιούχους διεθνούς προστασίας. Ταυτόχρονα, η ΕΕ συνεργάζεται με τις ελληνικές αρχές προκειμένου να αναπτύξουν την εθνική τους ικανότητα και να μεταβούν σε ένα αποτελεσματικό και κεντρικά διοικούμενο σύστημα διαχείρισης της μετανάστευσης, το οποίο θα φροντίζει για την προστασία και την αξιοπρέπεια των μεταναστών και των προσφύγων, καθώς και για την υποστήριξη της απρόσκοπτης ένταξης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην ελληνική κοινωνία.”

Ωστόσο, τα στοιχεία που παρέχονται από τις οργανώσεις-εταίρους που δρουν στο πεδίο, πολυάριθμες εκθέσεις που δημοσιεύονται από πολύ αναγνωρισμένες τοπικές και διεθνείς μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, καθώς και άρθρα στα τοπικά και διεθνή μέσα ενημέρωσης δείχνουν σαφώς ότι η κατάσταση παραμένει ανησυχητική και ότι τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα δεν τηρούνται.

II. Μήνυμα για την κατάσταση ως προς τη στέγαση και τις συνθήκες υποδοχής στα ΚΥΤ και τα σημεία υποδοχής

🔊 Οι πρόσφυγες, οι μετανάστες και οι αιτούντες άσυλο διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο να μείνουν άστεγοι, ενώ από την έναρξη της πανδημίας έχει αυξηθεί ο αριθμός των άστεγων προσφύγων και αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα. Θα πρέπει να τονιστεί ότι σύμφωνα με το [ΕΤΗΟΣ, την ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΥΠΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΑΣΤΕΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ](#), που έχει αναπτυχθεί από τη FEANTSA, η διαμονή σε κέντρο υποδοχής συνιστά έλλειψη στέγης και δεν μπορεί να θεωρηθεί παρά μια προσωρινή λύση.

Τι ζητάμε?

- ➡ Να αυξηθεί η μετεγκατάσταση από τα νησιά στην ηπειρωτική χώρα. Για όσους μετεγκατασταθούν να υπάρχει εγγυημένη πρόσβαση σε συνεχή και επαρκούς χρονικού διαστήματος διαμονή σε ασφαλείς κατοικίες.
- ➡ Οι καταυλισμοί και τα κέντρα υποδοχής πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο ως προσωρινό μέτρο στέγασης και πρέπει, τουλάχιστον, να πληρούν τις ελάχιστες προδιαγραφές.
- ➡ Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να εργαστεί ενεργά για την πλήρη υλοποίηση του δικαιώματος σε επαρκή στέγαση για όλους/ες.

Μήνυμα σχετικά με την κατάσταση της στέγασης των αναγνωρισμένων προσφύγων

🔊 Μεγάλος αριθμός αναγνωρισμένων προσφύγων (και ατόμων των οποίων η αίτηση ασύλου έχει απορριφθεί) εξακολουθεί να ζει σε καταυλισμούς ή είναι άστεγος λόγω έλλειψης βιώσιμων εναλλακτικών λύσεων στέγασης.

Τι ζητάμε?

- ➡ Μαθαίνοντας από τις ελλείψεις του προγράμματος ένταξης HELIOS, το οποίο έχει χαρακτηριστεί ως μη βιώσιμο από πολλές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και παρατηρητές ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να σχεδιάσει αποτελεσματικά προγράμματα στέγασης και ένταξης για τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες.
- ➡ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να επιβεβαιώσει πώς και πότε θα αξιολογήσει τη λειτουργία του προγράμματος HELIOS και θα πρέπει να παρακολουθεί τι συμβαίνει με όσους πρέπει να εγκαταλείψουν το πρόγραμμα HELIOS μετά τη λήξη της βοήθειας, αναπτύσσοντας, από κοινού με την ελληνική κυβέρνηση, μηχανισμούς που θα διασφαλίζουν ότι κανείς δεν θα μείνει άστεγος μετά την έξοδό του από τα χρηματοδοτούμενα - από την ΕΕ - καταλύματα.
- ➡ Η Επιτροπή πρέπει να ξεκαθαρίσει ποια πρότυπα τηρεί και πώς θα παρακολουθεί την εφαρμογή αυτών των ελάχιστων προτύπων.

III. Μήνυμα σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά την πρόσβαση σε διατροφή

🔊 Αθήνα, 18 Οκτωβρίου 2021 - Σε μια νέα ζοφερή τροπή των γεγονότων, οι άνθρωποι που ζητούν ή έχουν λάβει διεθνή προστασία στην Ελλάδα στερούνται πλέον τα τρόφιμα ή το χρηματικό τους επίδομα λόγω των πολιτικών που ακολουθεί η ελληνική κυβέρνηση και της συνολικής έλλειψης προετοιμασίας για την ανάληψη των υποχρεώσεών της.

🔊 Σχεδόν το 60% των σημερινών κατοίκων των ελληνικών προσφυγικών καταυλισμών στην ηπειρωτική χώρα δεν έχουν πλέον πρόσβαση σε επαρκή ή κατάλληλη διατροφή, γεγονός που προκαλεί σοβαρή δυσφορία και θέτει σε κίνδυνο ευάλωτους ανθρώπους.

🔊 Καθώς οι πληθυσμοί των καταυλισμών αποτελούνται κατά 24% από γυναίκες

(συμπεριλαμβανομένων των εγκύων γυναικών), κατά 40% από παιδιά, 1 μονογονεϊκές οικογένειες, ασθενείς με ειδικές ιατρικές και διατροφικές ανάγκες, συμπεριλαμβανομένων των χρόνιων παθήσεων, όλες αυτές οι ομάδες διατρέχουν σοβαρό κίνδυνο πείνας. Σε ορισμένα μέρη, δεν παρέχεται τροφή ούτε καν σε όσους έχουν τεθεί σε καραντίνα λόγω του COVID-19.

Τι ζητάμε?

→ Η ελληνική κυβέρνηση θα πρέπει να εκταμιεύσει άμεσα τις καθυστερημένες πληρωμές του χρηματικού βοηθήματος και να διασφαλίσει την παροχή διατροφής σε άτομα που ζουν σε εγκαταστάσεις (π.χ. σε καταυλισμούς και τα διαμερίσματα του προγράμματος ESTIA), ανεξάρτητα από το νομικό τους καθεστώς. Το να τους στερεί αυτό το βασικό ανθρώπινο δικαίωμα είναι ντροπή και παραβίαση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

→ Η πρόσβαση στα προς το ζην είναι θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα. Η επισιτιστική ανασφάλεια, πόσο μάλλον η πλήρης στέρηση τροφής, δεν πρέπει να βιώνεται από κανέναν, ιδίως από κανέναν που φιλοξενείται από μια κυβέρνηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υποστηρίζεται από τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η ελληνική κυβέρνηση και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να δράσουν επείγοντως για να εκπληρώσουν αυτό το δικαίωμα και να καλύψουν τις ανάγκες όσων ζητούν προστασία.

IV. Μήνυμα σχετικά με την κατάσταση που επικρατεί ως προς την κατασκευή πολυδύναμων κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης

🔊 Σε συνέχεια των γεγονότων της 8ης και 9ης Σεπτεμβρίου 2020 που κατέστρεψαν τις εγκαταστάσεις υποδοχής της Μόριας της Λέσβου, δημιουργήθηκε νέο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης Πολλαπλών Χρήσεων (ΚΥΤΠΧ) στη Λέσβο. Οι συνθήκες σε αυτό (και σε άλλα) Κέντρα Πολλαπλών Χρήσεων δεν είναι σύμφωνες με τα πρότυπα υποδοχής της ΕΕ και, επιπλέον, υπάρχουν ομοιότητες με συνθήκες κράτησης.

🔊 (από την απάντηση της Ομάδας Δράσης):

Ενώ η διαδικασία υποβολής προσφορών για τις εγκαταστάσεις στη Λέσβο και τη Χίο βρίσκεται τώρα στο τελικό της στάδιο, το νέο Πολυδύναμο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στη Σάμο άνοιξε στις 18 Σεπτεμβρίου 2021, και τα κέντρα στην Κω και τη Λέρο θα ακολουθήσουν μέσα στο 2021. Όσον αφορά την περίφραξη γύρω από τα τέσσερα ανοιχτά κέντρα φιλοξενίας, ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης (ΔΟΜ) υλοποιεί έργο στο πλαίσιο του AMIF που καλύπτει, μεταξύ άλλων δράσεων, τις κατασκευαστικές και λειτουργικές ανάγκες των κέντρων υποδοχής στην ηπειρωτική Ελλάδα. Με στόχο την αύξηση της ασφάλειας και της προστασίας των κατοίκων και του προσωπικού, περιλαμβάνει την κατασκευή ή τη συντήρηση περιφράξεων σε ορισμένες περιοχές^[1], όπως ζητήθηκε από τις ελληνικές αρχές. Η επιλογή των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν (τοιχοί από σκυρόδεμα, μεταλλικοί φράχτες ή άλλα υλικά) δεν προβλέπεται από τα πρότυπα υποδοχής της ΕΕ. Πριν από την κατασκευή των περιφράξεων ζητήθηκε η γνώμη της Επιτροπής και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO) σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές. Τονίσαμε ότι η περίφραξη πρέπει να λαμβάνει δεόντως υπόψη ορισμένες παραμέτρους, όπως η ασφάλεια, η προστασία, η πυροπροστασία, η πρόσβαση σε επαρκές φυσικό φως και η μη παρεμπόδιση της οπτικής. Μεταξύ άλλων, αυτό διασφαλίζει ότι η περίφραξη τοποθετείται σε επαρκή απόσταση από τυχόν μονάδες διαμονής. Εφαρμόζεται μια μικτή λύση που εναλλάσσει το σκυρόδεμα με την περίφραξη από πλέγματα υψηλής ασφαλείας, η οποία αυξάνει την ορατότητα μέσα και έξω από τα κέντρα.

¹ IOM factsheet, October 2021

https://greece.iom.int/sites/greece/files/_Merged%20Mainland%20October_21_compressed_0.pdf

Τι ζητάμε?

- Η Επιτροπή θα πρέπει να διασφαλίσει ότι η χρηματοδότησή της δεν θα χρησιμοποιηθεί για την κατασκευή Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης Πολλαπλών Σκοπών και εγκαταστάσεων που θα χρησιμοποιούνται για την καθολική κράτηση αιτούντων άσυλο.
- Θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει ότι η ελευθερία της μετακίνησης είναι εγγυημένη, ειδικά στις εγκαταστάσεις που βρίσκονται μακριά από τις αστικές περιοχές.
- Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να συμμορφωθούν με τα πρότυπα υποδοχής της ΕΕ και να διασφαλίσουν ότι τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης δεν θα μετατραπούν σε κέντρα κράτησης.

V. Μήνυμα σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά την πρόσβαση σε βοήθεια σε μετρητά:

🗨️ Περίπου 36.000 αιτούντες άσυλο δεν έχουν λάβει βοήθεια σε μετρητά από την ελληνική κυβέρνηση από την 1η Οκτωβρίου 2021. Η διαχείριση του προγράμματος παροχής βοήθειας σε μετρητά, το οποίο χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είχε προγραμματιστεί να μεταφερθεί από την Ύπατη Αρμοστέα του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην ελληνική κυβέρνηση τον Ιούλιο του 2021, αλλά συμφωνήθηκε μεταξύ των δύο μερών μια καθυστέρηση 3 μηνών για να διασφαλιστεί μια καλύτερη μετάβαση. Την 1η Οκτωβρίου 2021, η ελληνική κυβέρνηση ανέλαβε την πλήρη ευθύνη.

🗨️ Τα τρόφιμα, ακόμη και όταν διανέμονται, υπολείπονται των θερμιδικών αναγκών των ενηλίκων και των εφήβων, ιδίως όταν οι άνθρωποι κοιμούνται άσχημα σε κακές συνθήκες περιβάλλοντος και είναι χρόνια άρρωστοι. Η κακή ποιότητα των τροφίμων είναι ακόμη πιο σημαντική όταν ένα άτομο έχει συγκεκριμένες διατροφικές απαιτήσεις για λόγους υγείας, οι οποίες δεν ικανοποιούνται από τις ελληνικές αρχές. Σε αυτές τις περιπτώσεις, πολλοί αιτούντες άσυλο αναγκάζονται να αγοράζουν το δικό τους φαγητό για να αντισταθμίσουν την έλλειψη ποιότητας του παρεχόμενου φαγητού. Χωρίς βοήθεια σε μετρητά, αυτό δεν θα είναι εφικτό.

Τι ζητάμε?

- Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την Ελληνική Κυβέρνηση να αναλάβουν επείγοντως δράση, ώστε να συνεχιστεί η παροχή χρηματικών βοηθημάτων σε αιτούντες άσυλο και αναγνωρισμένους πρόσφυγες μέχρι να υπάρξει βιώσιμη λύση που να διασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια και την κάλυψη βασικών αναγκών, όπως προϊόντα υγιεινής και πρόσβαση σε μη επισιτιστικά είδη.

VI. Μήνυμα για την κατάσταση των Οργανώσεων της Κοινωνίας Πολιτών (ΟΚοιΠ):

🗨️ Έχουμε σημειώσει ότι υπάρχει μια αυξανόμενη προσπάθεια της ελληνικής κυβέρνησης να φιμώσει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που εργάζονται στον τομέα των δικαιωμάτων των προσφύγων στη χώρα.² Σε πρόσφατη δήλωσή της, η οργάνωση Υποστήριξη Προσφύγων Αιγαίου διαπίστωσε ότι οι κανόνες εγγραφής στο μητρώο των ΟΚοιΠ εφαρμόζονται αυθαίρετα

² European Council on Refugees and Exiles, ‘Greece: EU Funded Securitisation of Camps, Legal Action Against Frontex Before CJEU as Greek PM and Leggeri Exchange Mutual Praise on Reduction of Arrivals’ (28th May 2021) available at: <https://www.ecre.org/greece-eu-funded-securitisation-of-camps-legal-action-against-frontex-before-cjeu-as-greek-pm-and-leggeri-exchange-mutual-praise-on-reduction-of-arrivals/>

και παράνομα σε κάποιες οργανώσεις που εξυπηρετούν Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Σε έκθεση της οργάνωσης Choose Love διαπιστώθηκε ότι η νομοθεσία μπορεί να παρεμποδίζει σοβαρά την ελεύθερη και ανεξάρτητη άσκηση του δικαιώματος της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι των οργανώσεων, ιδίως για τις μικρότερες και λιγότερο επίσημες οργανώσεις που δυσκολεύονται να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις εγγραφής.³ Σε επιστολή της, με ημερομηνία 25 Μαΐου 2021, η Choose Love προειδοποίησε ότι η πρόσβαση στις εγκαταστάσεις υποδοχής θα ρυθμίζεται από νομοθεσία την οποία το έγκυρο Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων για το Δίκαιο των ΟΚοιΠ του Συμβουλίου της Ευρώπης έκρινε ότι δεν συνάδει με το διεθνές και το ενωσιακό δίκαιο και τα πρότυπα σχετικά με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

🗨️ (από την απάντηση της Ομάδας Δράσης):

“ Όσον αφορά τον νόμο για την εγγραφή των ΟΚοιΠ, η Επιτροπή έχει επανειλημμένα αναγνωρίσει τον καίριο ρόλο που διαδραματίζει η κοινωνία των πολιτών στην προάσπιση των κοινών αξιών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στα οποία βασίζεται η ΕΕ, σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων. Ταυτόχρονα, η ρύθμιση των δραστηριοτήτων των ιδιωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων των ΟΚοιΠ, με σκοπό τη διασφάλιση της πλήρους διαφάνειας είναι εύλογη, ενώ οι όποιοι περιορισμοί επιβάλλονται, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εγγραφή ως προϋπόθεση για δραστηριότητες στην Ελλάδα, πρέπει να είναι αναγκαίοι, δικαιολογημένοι και αναλογικοί. Στο πλαίσιο αυτό, χαιρέτιστα την ηλεκτρονική ενημερωτική εκδήλωση που πραγματοποίησε το Υπουργείο για τις ΟΚοιΠ που υπέβαλαν αίτηση εγγραφής στο Μητρώο τον Ιούνιο. Συνεχίζουμε να εκφράζουμε στις ελληνικές αρχές τη σημασία ενός ανοικτού διαλόγου με τις ΟΚοιΠ και τους ζητήσαμε να εξετάσουν το ενδεχόμενο να διοργανώνουν τέτοιες συναντήσεις πιο τακτικά. ”

Τι ζητάμε?

➡️ Η Επιτροπή της ΕΕ να προχωρήσει χωρίς καθυστέρηση στην αξιολόγηση της συμβατότητας της ελληνικής νομοθεσίας για την εγγραφή των ΟΚοιΠ με το δίκαιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένου του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, και, για λόγους διαφάνειας, να δημοσιοποιήσει την αξιολόγηση αυτή.

Σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία που έχει υιοθετήσει η Ελλάδα και τις διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που έχει επικυρώσει, η Ελληνική κυβέρνηση οφείλει να εξασφαλίσει ορισμένες υλικές συνθήκες υποδοχής, μεταξύ των οποίων: Στέγαση, τροφή και ένδυση - σε είδος ή υπό τη μορφή χρηματικών επιδομάτων. Τα επιδόματα πρέπει να είναι επαρκή για να προστατεύουν τον αιτούντα άσυλο από ακραίες ανάγκες και να περιλαμβάνουν. Ρυθμίσεις για την προστασία της ενότητας της οικογένειας, ιατρική και ψυχολογική φροντίδα, πρόσβαση των ανηλίκων στην εκπαίδευση και σε μαθήματα γλώσσας, όταν αυτό είναι απαραίτητο για να παρακολουθήσουν κανονικά το σχολείο.

Καλά τεκμηριωμένες πληροφορίες από το πεδίο δείχνουν σαφώς ότι τα παραπάνω δεν συμβαίνουν στην πράξη. Καλούμε την ΕΕ και τις ελληνικές αρχές να αναλάβουν δράση ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως έχουν υποχρέωση να το πράξουν!

³ See <https://rsaagean.org/en/registry-of-ngos-working-with-refugees-and-migrants-in-greece-under-scrutiny/>

<p>Choose Love ingrid@choose.love</p> <p>Twitter: @chooselove Website: Choose Love</p>	<p>FEANTSA maria.jose.aldanas@feantsa.org simona.barbu@feantsa.org</p> <p>Twitter: @FEANTSA Website: feantsa.org</p>	<p>The Greek Housing Network panagiotis@humanrights360.org</p> <p>Website: https://greekhousingnetwork.org/</p>	<p>The Shift sam@maketheshift.org julieta@maketheshift.org</p> <p>Twitter: @Make_TheShift Instagram: @make_theshift Website: maketheshift.org</p>
--	--	---	--